

รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

ระหว่างเดือน ตุลาคม 2562–กันยายน 2563

ฝ่ายนโยบายและแผน

คำนำ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 หมวด 6 ข้อ 29 (3) กำหนดให้ต้องมีการรายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใต้สิบห้าวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

รายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่องฉบับนี้ เป็นรายงานการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นในห้วงระยะเวลา ตุลาคม 2562–กันยายน 2563 ซึ่งได้ผ่านกระบวนการตามที่ระบุไว้ในระเบียบเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสามารถนำมาใช้อธิบายผลการดำเนินงานในช่วงระยะเวลาที่ทำการประเมินได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงถึงความสำเร็จของและความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ รวมถึงโครงการที่ไม่มีการดำเนินการด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ และประโยชน์ด้านอื่นๆ ที่จะส่งผลให้การพัฒนาพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่องมีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้สูงสุด

องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง

ตุลาคม พ.ศ. 2563

ส่วนที่ 1

บทนำ

ตามพระราชบัญญัติสถาบันค้ำ擔บและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ต่างๆ อาทิ ด้านงานโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพานิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปะ วัฒนธรรม จาริตระบบที่มีความสำคัญท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามพระราชบัญญัติ ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นจะต้องมีตัวชี้วัดความสำเร็จ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และแสดงความโปร่งใสในการดำเนินงานตามโครงการ นั่นคือการจัดให้มี “ระบบการติดตาม” และ “ระบบการประเมินผล”

ปัจจุบัน การติดตามและประเมินผลนับว่ามีความสำคัญ และจำเป็นต่อการบริหารงานเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการรายงานผลการปฏิบัติงานที่ล่วงมาแล้ว ว่ามีความสอดคล้องกับแผนงานที่ได้วางไว้หรือไม่ รวมทั้ง เป็นการแสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างแท้จริง องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องในฐานะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภาระหน้าที่ให้การบริการประชาชน จึงจำเป็นจะต้องมีการจัดทำการติดตามและ ประเมินผลแผนพัฒนา เพื่อวัดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินงานด้านต่างๆ เพื่อใช้เปรียบเทียบ ระหว่างแผนที่วางไว้ กับการดำเนินงานได้จริงที่ทำได้ในช่วงระยะเวลาที่กำหนด

ทั้งนี้ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำแผนการ ดำเนินงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการใช้งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล มีความโปร่งใส เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่น และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน แม้ว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแผนพัฒนาท้องถิ่นดีเพียงใดก็ตาม แต่หากไม่สามารถบ่งชี้ถึงผลการดำเนินงานที่ เกิดขึ้นได้ ก็ไม่สามารถจะบ่งบอกความสำเร็จของแผนพัฒนาท้องถิ่นได้ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมี เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือบรรลุเป้าหมายหรือไม่และอย่างไร ซึ่ง “ระบบติดตาม” และ “ระบบประเมินผล” จะเป็นเครื่องมือในการนำข้อมูลต่างๆ มาปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติม หรือ แม้แต่ยุติการดำเนินงาน

1. ความหมายของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

การติดตามและประเมินผล ประกอบด้วยคำสองคำที่มีความหมายเฉพาะตัว แยกจากกันได้ชัดเจน คือคำว่า “การติดตาม” และคำว่า “การประเมินผล” โดยแต่ละคำมีความหมายดังนี้

การติดตามผล (Monitoring) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูลของตัวชี้วัดสำคัญของงานหรือโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ความคืบหน้า และระดับความสำเร็จของงานหรือโครงการให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับทราบ รวมทั้งความก้าวหน้าของการใช้จ่ายงบประมาณควบคู่กันไปด้วย

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการประเมิน ตัดสินคุณค่าของโครงการที่กำลังดำเนินการอยู่ โครงการที่แล้วเสร็จ แผนงานหรือนโยบาย อย่างมีหลักเกณฑ์และเป็นระบบ ซึ่งการประเมินผลมีจุดมุ่งหมายคือ การประเมินความสอดคล้อง การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

ดังนั้น การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา จึงเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการปฏิบัติงานตามแผนหรือโครงการที่มีการกำหนดไว้แล้ว เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ แก้ไข ปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานตามแผน หรือกำหนดวิธีดำเนินงานให้เกิดผลดียิ่งขึ้น จุดเน้นที่สำคัญของการติดตามคือ การปฏิบัติการต่างๆ เพื่อตรวจสอบ ควบคุม กำกับการปฏิบัติงานของโครงการ และเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ และนำผลมาใช้ในการเพิ่มคุณภาพ และประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาท่องถิน และตรงตามความต้องการของประชาชน

2. ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

การติดตามและการประเมินผลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ทราบว่าโครงการที่ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด มีประสิทธิภาพหรือไม่ ผลจากการติดตามและประเมินผลจะให้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ จุดแข็ง จุดอ่อน และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน ช่วยให้การบริหารงานและโครงการมีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นยังสามารถนำผลของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนามาใช้ในการปรับปรุงระเบียบวิธีการทำงาน และนโยบายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาท่องถิน และเป็นการสนับสนุนต่อความต้องการของประชาชนได้สูงสุด

3. วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

3.1 เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานในปีงบประมาณที่ล่วงมา

3.2 เพื่อให้มีข้อมูลในการช่วยตัดสินใจการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้สูงสุด

3.3 เพื่อให้ผู้บริหารใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการวางแผน การจัดการ การบริหารงานและการจัดทำแผนพัฒนาท่องถิน

3.4 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของโครงการต่างๆ ว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ เกิดปัญหาในการดำเนินงานหรือไม่ อย่างไร

3.5 เพื่อให้ทราบความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานในภาพรวม

4. กรอบและแนวทางในการติดตามและประเมินผล

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องได้ดำเนินการตามกรอบ และแนวทางในการติดตามและประเมินผล โดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 29 ดังนี้

“ข้อ 29 คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- 2) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา”

และ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ข้อ 12 ดังนี้

“(3) รายงานผลและเสนอความคิดเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายในสิบหัวันนับแต่วันรายงานผลและเสนอความเห็นดังกล่าว และต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี”

5. องค์ประกอบในการติดตามและประเมินผล

องค์ประกอบในการติดตามและประเมินผล มีดังนี้

- 1) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา โดยจัดให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการด้วย
- 2) การบันทึกข้อมูลในแบบรายงาน ดังนี้
 - แบบที่ 1 การกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - แบบที่ 2 แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - แบบที่ 3/1 แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
 - แบบที่ 3/2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน
- 3) การติดตามและประเมินผลด้วยระบบ e-plan (www.dla.go.th) และการติดตามและประเมินผลด้วยระบบ e-laas (www.dla.go.th)

6. วิธีการในการติดตามและประเมินผล

วิธีการในการติดตามและประเมินผล มีดังนี้

- 1) ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) และแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลง ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2563

- 2) ห่วงเวลาการติดตามและประเมินผล มีระยะเวลา 12 เดือนคือ เดือนตุลาคม 2562–เดือนกันยายน พ.ศ. 2563
- 3) ดำเนินการตรวจสอบการดำเนินโครงการพัฒนา และกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่เขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ประจำปีงบประมาณ 2563 ห่วงระยะเวลาเดือนตุลาคม 2562–เดือนกันยายน พ.ศ. 2563 ว่ามีผลการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วจำนวนกี่โครงการ มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณมากน้อยเท่าใด และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่
- 4) สรุปผลการดำเนินโครงการในแผนพัฒนา ตามแบบในข้อ 5 (2) แบบที่ 1 แบบที่ 2 และแบบที่ 3/1
- 5) สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ ตามแบบในข้อ 5 (2) แบบที่ 3/2
- 6) เปรียบเทียบผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมาและปีปัจจุบัน
- 7) เสนอแนะความคิดเห็นที่ได้จากการติดตามและประเมินผล

7. เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลจะใช้แบบการรายงาน ดังนี้

- 1) แบบที่ 1 การกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2) แบบที่ 2 แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 3) แบบที่ 3/1 แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์
 - 4) แบบประเมินคุณภาพของแผนพัฒนา
 - 5) แบบที่ 3/2 แบบประเมินความพึงพอใจ
- 6) ข้อมูลในระบบ e-plan และระบบ e-laas จากเว็บไซต์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น www.dla.go.th

8. คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

1) นายอุทัย คงเพ็ชร	ผู้แทนสภาท้องถิ่น	กรรมการ
2) นายณพย์ กรรากาง	ผู้แทนสภาท้องถิ่น	กรรมการ
3) นายอนุวัฒน์ แจ้งสวัสดิ์	ผู้แทนสภาท้องถิ่น	กรรมการ
4) นายชุติเดช ตันสมบูรณ์	ผู้แทนประชาชนท้องถิ่น	กรรมการ
5) นายสมศรี วิเศษรัตน์	ผู้แทนประชาชนท้องถิ่น	กรรมการ
6) นางสาวสุภาร พศีทะ	ผู้แทนหน่วยงาน	กรรมการ
7) ต.ต.เพลิน บุปผา	ผู้แทนหน่วยงาน	กรรมการ
8) นายทรงกพ ปั่นสันเทียะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ

9) นางสาวรุ่ปนกฤต นิลเพ็ชร	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
10) นายอธิภัทร ภวัตเหมสกุล	ปลัด อบต. ปากช่อง	กรรมการ
11) นางพิศมัย ไกรดงพลคง	หัวหน้าสำนักปลัด	กรรมการ

โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) กำหนดแนวทาง วิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- 2) ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา
- 3) รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ
- 4) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนงานตามที่เห็นสมควร

ส่วนที่ 2

ข้อมูลทั่วไป

1. สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ด้านกายภาพ

1.1.1 ประวัติความเป็นมา

ในอดีตปากช่องเป็นหมู่บ้านเล็กๆ มีทำเลที่ตั้งอยู่บริเวณป่าเขาซึ่งมีต้นไม้หนาทึบ เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก มีเฉพาะเส้นทางเดินเท้าและใช้สัตว์เป็นพาหนะ แม้แต่เกวียนยังไม่สามารถผ่านได้ แต่เป็นชุมชนที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างภาคกลางและภาคอีสาน เนื่องจากเป็นป่าดิบชื้นจึงมีป่าชุมชน ทำให้ผู้ที่สัญจรไปมาได้รับเชื้อไข้ป่า และเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้จึงได้รับการขนานนามว่า “เทือกเขาดงพญาไฟ” ต่อมาสมเด็จพระปินภค澜เกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงกราบทูลสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ขอให้เปลี่ยนชื่อจากดงพญาไฟเป็น “คงพญาเย็น” และใช้เริยกมานจนปัจจุบันนี้

นับแต่ปี พ.ศ. 2430 เป็นต้นมา บ้านปากช่องขึ้นกับ ต.ขนงพระ อ.จันทึก จ.นครราชสีมา แต่ต่อมาในปี พ.ศ. 2434 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โปรดให้สร้างทางรถไฟจากกรุงเทพฯ ถึงนครราชสีมา โดยในการสร้างทางรถไฟบริเวณบ้านปากช่องนั้น จำเป็นต้องระเบิดภูเขาเพื่อวางรางรถไฟ จึงทำให้เกิดเป็นช่องระหว่างภูเขาขึ้น ดังนั้นผู้คนทั่วไปจึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า ปากช่อง นับแต่นั้นเป็นต้นมา กระหั่งในปี พ.ศ. 2482 ทางการได้สั่งยุบ ต.ขนงพระ อ.จันทึก และให้บ้านปากช่องไปขึ้นกับ ต.จันทึก อ.สีคิ้ว ซึ่งปัจจุบันจมอยู่ใต้เขื่อนลำตะคลอง ต่อมาในปี พ.ศ. 2492 หมู่บ้านปากช่องได้รับการยกฐานะเป็นตำบลปากช่อง ในปี พ.ศ. 2499 รัฐบาลไทยร่วมกับสหรัฐอเมริกา สร้างถนนมิตรภาพตั้งแต่จังหวัดสระบุรีจนถึงนครราชสีมา ทำให้ ต.ปากช่องมีความเจริญรุ่งเรืองในหลายด้าน และชุมชนเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ทางการจึงได้ยกฐานะให้เป็นกิ่งอำเภอปากช่อง และในวันที่ 23 กรกฎาคม 2501 ก็ได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอปากช่อง ทราบถึงปัจจุบัน

ตำบลปากช่องเป็นส่วนหนึ่งของเขตการปกครองอำเภอปากช่อง (ตามระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค) ประกอบด้วย 2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ตามระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น) ได้แก่ เทศบาลเมืองปากช่อง และองค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านหนองมะค่า ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลปากช่องเป็นองค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 (ตามหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนพิเศษ ๖ ง วันที่ 3 มีนาคม 2538 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องจัดตั้งองค์กรบริหารส่วนตำบล) มีจำนวนหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 22 หมู่บ้าน ตั้งอยู่ระหว่าง ตำบลหนองสาหร่าย ตำบลชนงพระ ตำบลจันทึก ตำบลกลางดง และอำเภอวากเหล็ก จังหวัดสระบุรี

1.1.2 ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตติดต่อ

ตำบลปากช่องเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ทั้งสิ้น 148.96 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 93,118 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลต่างๆ ดังนี้คือ

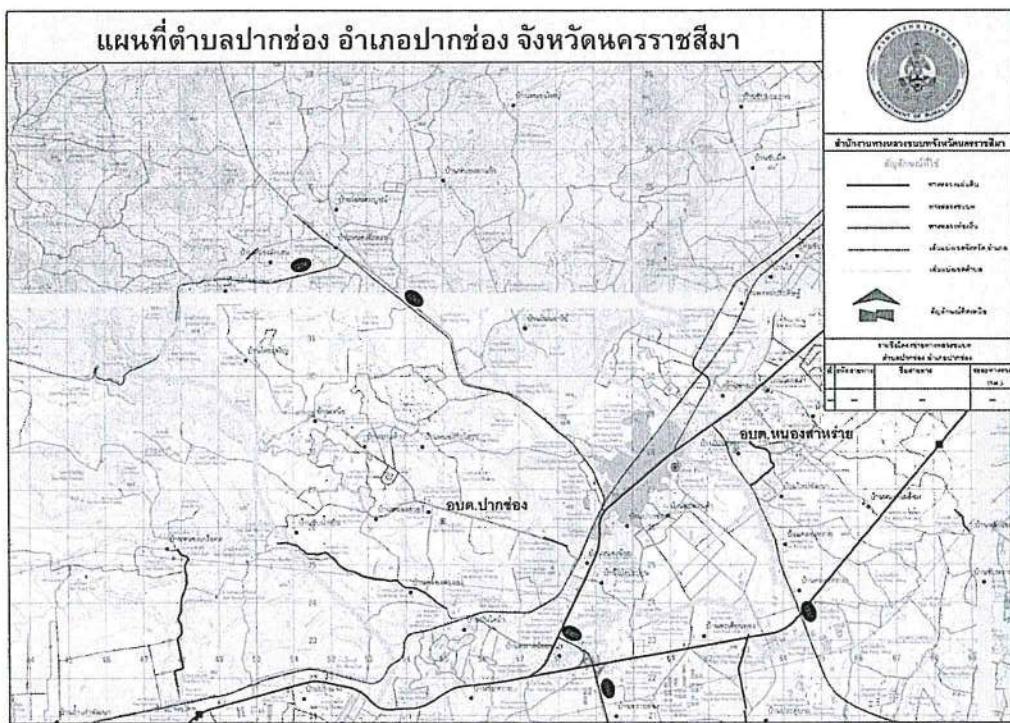
ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลจันทึกและตำบลหนองสาหร่าย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลกลางดง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลชนงพระ และตำบลหนองน้ำแดง

ทิศตะวันตก

ติดต่อกัน

ตำบลกลางดง เขตป่าสางวนดงพญาเย็น

และตำบลหนองย่างเสือ อำเภอมาฆเหล็ก จังหวัดสระบุรี

รูปที่ 1 แผนที่แสดงอาณาเขตตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

1.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลปากช่องเป็นที่ราบเชิงเขา ดินมีความอุดมสมบูรณ์ สามารถปลูกพืชได้หลากหลายชนิด ทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นที่ราบเอียงและหุบเขา ทิศเหนือและทิศตะวันออกเป็นที่ราบเอียงและลอนคลื่น นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่สำคัญหลายสายคือ คลองลำทองหลาง คลองตาลอง คลองหนองผักเสน และคลองกะโಡวา

1.1.4 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลปากช่องจัดอยู่ในลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน หรือร้อนชื้นแบบมรสุม (Tropical Monsoon Climate) ซึ่งจะมีลักษณะอากาศชื้นแตกต่างกันตามอิทธิพลลมมรสุม ดังนั้น ปริมาณฝนที่ตกจะขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุม สามารถแบ่งได้เป็น 3 ฤดูคือ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน โดยฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทร ทำให้มีอากาศชุ่มชื้นและฝนตกชุก ปริมาณน้ำฝนในแต่ละเดือนสรุปดังในตารางที่ 3 ส่วนฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ จะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดเอาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งมาแทนที่ สำหรับฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน ซึ่งจะมีอากาศร้อนและอบอ้าว

จากสถิติภูมิอากาศของสถานีตรวจอากาศจังหวัดนครราชสีมา ได้นำมาใช้พิจารณาเป็นตัวแทนลักษณะภูมิอากาศในพื้นที่ตำบลปากช่อง อุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 27.1 องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนเมษายนมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 29.8 องศาเซลเซียส และในเดือนธันวาคมมีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด 23.3 องศาเซลเซียส ปริมาณความชื้นสัมพัทธ์ของตำบลปากช่องมีค่าเฉลี่ยทั้งปี 70.0 เปอร์เซ็นต์ เดือนกันยายนมีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยสูงสุด 80 เปอร์เซ็นต์ ในเดือนกุมภาพันธ์และมีนาคม มีความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยต่ำสุด 60 เปอร์เซ็นต์

ตารางที่ 1 ปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง เดือนมกราคม พ.ศ. 2548 ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2562

ปี	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	ปริมาณน้ำฝนรายปี (มิลลิเมตร)	จำนวนฝนตก/วัน/ปี
2548	0.0	234.4	60.4	138.9	65.6	225.5	86.3	122.5	0.0	0.0	34.8	103.3	1,071.7	56
2549	110.3	120.6	158.8	99.4	65.1	261.6	160.4	42.6	0.0	0.0	77.9	43.9	1,140.6	67
2550	124.8	165.2	44.5	44.5	100.4	119.4	245.6	9.2	0.0	0.0	0.0	40.0	893.6	48
2551	90.9	139.2	65.3	22.7	132.8	273.6	273.1	0.0	0.0	0.0	39.0	126.4	1,163.0	56
2552	161.2	142.3	64.0	38.9	150.2	185.0	234.6	0.0	0.0	3.9	42.2	3.0	1,025.3	48
2553	135.5	31.0	36.0	152.3	218.3	186.6	381.3	0.0	10.0	0.0	89.0	8.0	1,248.0	51
2554	145.5	335.6	107.4	83.6	96.3	320.6	111.2	0.0	0.0	76.5	29.5	17.8	1,324.0	64
2555	86.0	88.0	75.0	59.5	88.4	147.2	78.0	46.5	0.0	27.0	34.0	37.0	766.6	43
2556	72.0	90.0	77.5	55.0	97.4	357.8	224.5	0.0	0.0	0.0	12.0	43.0	1,029.2	58
2557	36.0	50.7	44.5	27.4	121.0	70.0	110.0	23.8	0.0	2.0	10.0	73.0	568.4	43
2558	84.0	57.0	31.0	67.0	21.0	196.1	175.0	28.0	0.0	30.0	0.0	5.0	694.1	37
2559	24.0	83.0	252.0	176.0	24.0	173.0	86.0	79.0	0.0	0.0	32.0	69.0	998.0	42
2560	19.0	204.0	65.2	78.0	41.0	112.0	80.0	0.0	18.0	0.0	78.0	0.0	695.2	42
2561	75.0	60.0	0.0	44.0	143.0	42.0	12.0	34.0	33.0	0.0	0.0	0.0	443.0	33
2562	66.0	81.0	31.0	82.0	52.5	144.0	33.0	0.0	0.0	0.0	0.0	12.0	501.5	28
2563	5.0	122.0	57.8	110.0	68.0	195.0							557.8	25
สูงสุด	161.2	335.6	252.0	176.0	218.3	357.8	381.3	122.5	33.0	76.5	89.0	126.4	1,324.0	67
เฉลี่ย	82.0	125.5	74.2	77.9	94.5	187.6	152.7	25.7	4.1	9.3	31.9	38.8	904.1	47
ต่ำสุด	0.0	31.0	0.0	22.7	21.0	42.0	12.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	443.0	28

หมายเหตุ ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และค่าต่ำสุด คำนวณที่ปี 2548-2562

ข้อมูลจาก: สถานีสำรวจปริมาณน้ำฝน บ้านหนองกะโตوا อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

ศูนย์อุทกวิทยาและบริหารน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง สำนักอุทกวิทยาและบริหารน้ำ กรมชลประทาน

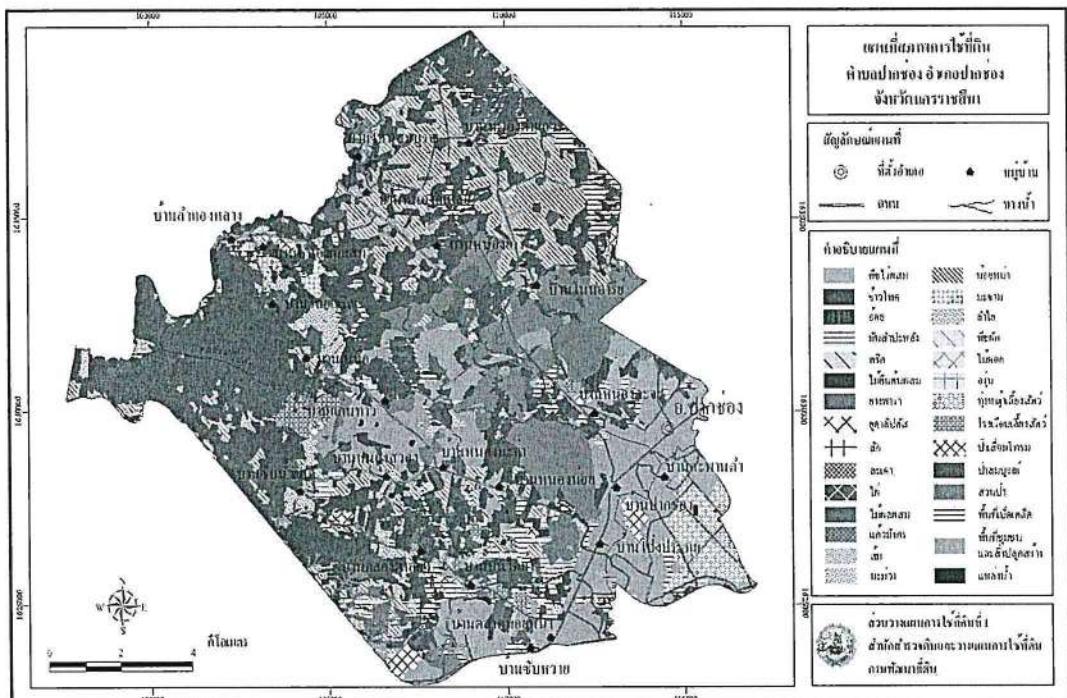
1.1.5 ลักษณะของดิน

ตำบลปากช่องมีกลุ่มชุดดินทั้งหมด 10 ชุด มีความเหมาะสมในการปลูกพืช ดังนี้

- พืชไร่	ครอบคลุมพื้นที่	60	เปอร์เซ็นต์
- ไม้ผล	ครอบคลุมพื้นที่	32	เปอร์เซ็นต์
- พืชผัก, ไม้ดอก	ครอบคลุมพื้นที่	5	เปอร์เซ็นต์
- ไม้ยืนต้น	ครอบคลุมพื้นที่	3	เปอร์เซ็นต์

โดยกลุ่มดินของตำบลปากช่องแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- กลุ่มดินไร่	ครอบคลุมพื้นที่	70	เปอร์เซ็นต์
- กลุ่มดินคละ	ครอบคลุมพื้นที่	10	เปอร์เซ็นต์
- พื้นที่ภูเขาและที่สูง	ครอบคลุมพื้นที่	15	เปอร์เซ็นต์
- พื้นที่อื่น	ครอบคลุมพื้นที่	5	เปอร์เซ็นต์

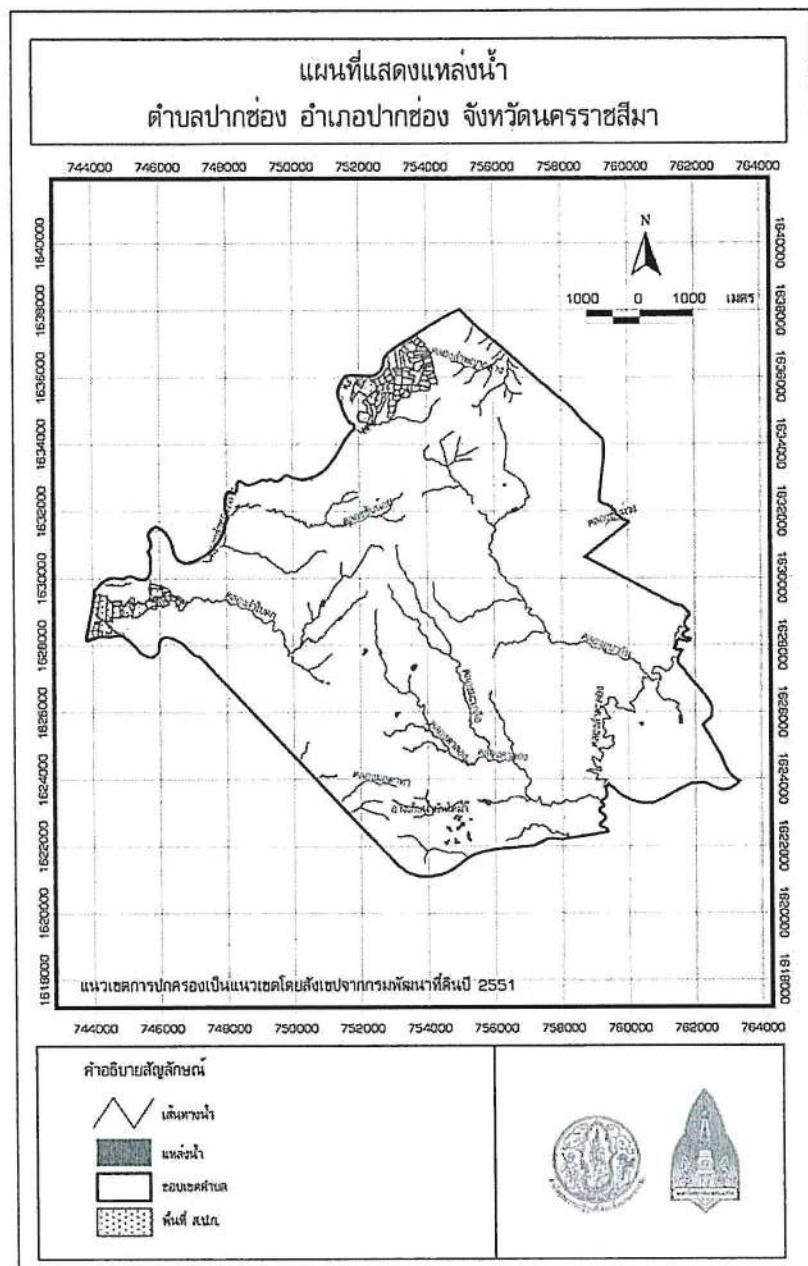
ที่ดิน : ส่วนวิเคราะห์ส่วนกลาง โซนที่ 2 สำนักงานที่ดิน รัฐวิสาหกิจเพื่อสุขาภิบาลฯ ประจำปี พ.ศ. 2550
รูปที่ ๒ แผนที่สภาพการใช้ที่ดินที่แนบมาของ จังหวัดนครราชสีมา

รูปที่ ๒ แผนที่สภาพการใช้ที่ดินตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

(ที่มา: ส่วนวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดินที่ 2 สำนักสำรวจและวางแผนการใช้ที่ดิน พ.ศ. 2550)

1.16 ลักษณะของแหล่งน้ำ

จำนวนแม่น้ำที่ไหลผ่าน	1	สาย (แม่น้ำลำตะคอง)
จำนวนห้วย/หนอง/คลอง/บึง	4	แห่ง (หมู่ 1, 2, 5, 7, 10, 19, 20)
จำนวนอ่างเก็บน้ำและฝายน้ำลับ	12	แห่ง
จำนวนบ่อน้ำสาธารณะ	103	แห่ง
จำนวนบ่อน้ำดั้นสาธารณะ	13	แห่ง

รูปที่ 3 แผนที่แสดงแหล่งน้ำในเขตตำบลปากช่อง อําเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

1.17 ลักษณะของแม่น้ำและป่าไม้ พื้นที่ป่าส่วนใหญ่เป็นป่าที่ปลูกโดยกรมป่าไม้ ประกอบด้วย กระถิน ยักษ์ เสียด สัก ยุค และไม้เบญจพรรณทั่วไป

2. ด้านการเมืองการปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 22 หมู่บ้านดังนี้ หมู่บ้านคลองตา ล่อง หมู่บ้านหนองผักเสน หมู่บ้านโน่นประทุน หมู่บ้านบันไดม้า หมู่บ้านหนองมะค่า หมู่บ้านหนองอีเหลอ หมู่บ้าน ลำหองหลาง หมู่บ้านหนองตาแก้ว หมู่บ้านแก่นท้าว หมู่บ้านหนองกะโตوا หมู่บ้านปากช่อง หมู่บ้านหนองน้อย

หมู่บ้านหนองสวออง หมู่บ้านชับນ้ำเย็น หมู่บ้านเหนีอ หมู่บ้านชับ hairy หมู่บ้านสะพานคำ หมู่บ้านตลาดน้อยหน่า หมู่บ้านโนนอารีย์ หมู่บ้านไทยเจริญ หมู่บ้านโนนสมบูรณ์ และหมู่บ้านหนองยาง

2.2 การเลือกตั้ง มีทั้งหมด 22 เขตเลือกตั้ง โดยแบ่งตามจำนวนหมู่บ้าน

3. ประชากร

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรในแต่ละหมู่บ้าน ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562 องค์การบริหารส่วนตำบลปากซ่องมีประชากรรวมทั้งสิ้น 17,356 คน แยกเป็นประชากรชาย 8,500 คน ประชากรหญิง 8,856 คน จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 10,219 ครัวเรือน

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากรแยกตามแต่ละหมู่บ้านในตำบลปากซ่อง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวนครัวเรือน	ชื่อผู้นำหมู่บ้าน	หมายเลขโทรศัพท์
		ชาย	หญิง	รวม			
1	บ้านคลองตาลวง	323	350	673	308	นายสว่าง ศรีสุวรรณ (กำนัน)	081-2652446
2	บ้านหนองผักเสน	339	363	702	327	นายไพบูลย์ ศาสตร์ตริวิทยากร (ผญ.บ.)	081-2822628
3	บ้านโป่งประทุน	545	628	1,173	588	นายอัมภิญพงศ์ ใจมนburanee (ผญ.บ.)	089-8484987
4	บ้านบันไดม้า	713	748	1,461	706	นายจำรงค์ นาขัยเพชร (ผญ.บ.)	063-7522424
5	บ้านหนองมะค่า	379	410	789	642	นายอนุสรณ์ ทองสวัสดิ์วงศ์ (ผญ.บ.)	081-5484890
6	บ้านหนองอี้เหลอ	291	302	593	256	นายบำเพ็ญ สายสุด (ผญ.บ.)	081-7609756
7	บ้านลำหองหลาง	416	410	826	314	นายออด คงนาคพเนา (ผญ.บ.)	087-2491809
8	บ้านหนองตาแก้ว	370	412	782	423	นายสมัย พิศนอก (ผญ.บ.)	080-7305185
9	บ้านแก่นท้าว	286	333	619	669	นายดวงเดช สังสัญชาติ (ผญ.บ.)	089-9463154
10	บ้านหนองกะโطا	338	351	689	802	นายอวิลักษณ์ อันธิรส (ผญ.บ.)	081-9371403
11	บ้านปากซ่อง	267	235	502	489	นางสาวกรรณิกา โภคากล (ผญ.บ.)	087-2496249
12	บ้านหนองน้อย	592	574	1,166	494	นายชุติเดช ตันสมบูรณ์ (ผญ.บ.)	089-5846742
13	บ้านหนองสวออง	335	323	658	350	นายทองคุณ มุ่งต้มกลาง (ผญ.บ.)	086-2539368
14	บ้านชับัน้ำเย็น	447	433	880	311	นายสิทธิ โน่นผลิน (ผญ.บ.)	089-9173938
15	บ้านเหนีอ	349	362	711	362	นายเทียน เวชสูงเนิน (ผญ.บ.)	089-9478379
16	บ้านชับ hairy	140	132	272	135	นางกุหลาบ วรังษี (ผญ.บ.)	082-6093535
17	บ้านสะพานคำ	737	807	1,544	773	นายประนอม พูลพัฒน์ (ผญ.บ.)	089-5831887
18	บ้านตลาดน้อยหน่า	460	513	973	1,224	นายสมศรี วิเศษรัตน์ (ผญ.บ.)	081-8775286
19	บ้านโนนอารีย์	666	647	1,313	663	นายสมพร นวลบริบูรณ์ (ผญ.บ.)	083-3879416
20	บ้านไทยเจริญ	214	230	444	183	นายสมนึก จันทร์หอม (ผญ.บ.)	081-7907168

21	บ้านโนนสมบูรณ์	141	137	278	148	นายปิติ ส้มิงแก้ว (ผญ.บ.)	089-0276091
22	บ้านหนองยาง	201	213	414	200	นายสหชาติ โสจันทึก (ผญ.บ.)	085-6328747
	รวม	8,549	8,913	17,462	10,367		

ข้อมูลจาก: งานทะเบียนราชภัฏร์ ที่ทำการปกครองอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ณ 13 มีนาคม 2563

4. สภาพทางสังคม

4.1 การศึกษา

ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นรวม 6 โรงเรียน และมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเด็ก 3 ศูนย์ ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 3 ตารางที่ 3 โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

รายชื่อ	หมู่ที่	หมายเลขโทรศัพท์
โรงเรียนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง		
1. โรงเรียนบ้านบันไดม้า	4	089-9451005
2. โรงเรียนบ้านหนองมะค่า	5	044-318009
3. โรงเรียนบ้านหนองอีเหลอ	6	089-5792740
4. โรงเรียนบ้านลำทองหลาง	7	081-7097862
5. โรงเรียนบ้านหนองตาแก้ว	8	089-5839955
6. โรงเรียนบ้านชับน้ำเย็น	14	082-8739565
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง		
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านบันไดม้า	4	089-5783572
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองมะค่า	5	089-9460381
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลำทองหลาง	7	088-3200221

4.2 การสาธารณสุข

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองมะค่า ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านหนองมะค่า ตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา

4.3 อาชญากรรม

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า จำนวนครัวเรือนส่วนใหญ่มีการป้องกันอุบัติภัยอย่างถูกวิธี ทำให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นที่กว้างขวาง หากคือบางหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกล ต้องใช้ระยะเวลาและเส้นทางในการสัญจรไปมาค่อนข้างไกลและเปลี่ยว ทำให้

เกิดมีการจัดปั้น ลักษณะโดย โครงการทั่วไปสิน รวมทั้งอุบัติเหตุต่างๆ เกิดขึ้น การแก้ปัญหาขององค์การบริหารส่วน ตำบลปากช่องที่สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่และงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด คือติดตั้งสัญญาณไฟ กระพริบทางร่วมทางแยก รวมทั้งได้ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด จุดบริการ ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แต่ปัญหาที่พบเป็นประจำคือการหละวิวัฒของกลุ่มวัยรุ่นโดยเฉพาะ ในสถานที่จัดงานคอนเสิร์ต และงานมหรสพต่างๆ การแก้ไขปัญหาทำโดยแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองช่วยดูแลบุตร หลานของตนเอง มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงผลกระทบ ผลเสียหาย และโทษที่ได้รับจากการก่อเหตุทางเลขา วิวัฒ การขอความร่วมมือไปยังผู้นำชุมชน การขอกำลังจากตำรวจ ผู้นำชุมชน หรือ อปพร. เพื่อช่วยบังยั่งหรือ ระงับเหตุไม่ให้เกิดความรุนแรง แต่ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีเกิดขึ้นเรื่อยมา แม้ว่าจะได้รับความร่วมมือจาก หลายฝ่ายก็ตาม ซึ่งเป็นเรื่องที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง จะต้องหาวิธีที่จะแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน ต่อไปตามอำนาจหน้าที่ที่สามารถดำเนินการได้

ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีป้อมยามตัวตรวจจำนวน 2 แห่งคือ ป้อมตัวตรวจลำ ทองหลาง และป้อมตัวตรวจหนองสว่าง และมีหน่วยงานอื่นอีก ๒ หน่วยงานที่มีหน้าที่ช่วยเหลือและประสานงานด้าน ความปลอดภัยต่างๆ ให้กับประชาชนคือ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนจำนวน 92 คน และตัวตรวจชุมชนประจำ ตำบลจำนวน 32 คน

4.4 ยาเสพติด

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องได้รับแจ้งจากสถานีตำรวจนครบาลปากช่องว่า ในเขตรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีผู้ที่ติดยาเสพติดเป็นจำนวนมาก และในที่สุดกล้ายเป็นผู้ค้า สาเหตุหลักเนื่องจาก ปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว รวมถึงปัจจัยนี้การสื่อสารมีความเจริญก้าวหน้าและรวดเร็ว จึงทำให้ช่องทาง การติดต่อซื้อขายทำได้ง่าย และยากแก่การสอดส่องดูแลติดตาม การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลปาก ช่องสามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่ เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ ความรู้ ขอความร่วมมือกับผู้นำชุมชนและประชาชน ในส่วนที่เกินจากอำนาจหน้าที่ก็จะเป็นอำนาจหน้าที่ของฝ่าย ปกครองอำเภอปากช่อง หรือตัวตรวจสอบแล้วแต่กรณี ทั้งนี้องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องได้ให้ความร่วมมือกับ หน่วยงานทั้งสองเป็นอย่างดีมาโดยตลอด

4.5 การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

- 1) ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุจำนวน 2,277 ราย ผู้พิการจำนวน 420 ราย และ ผู้ป่วยเอดส์ (HIV) ที่แพทย์ได้รับรองและทำการวินิจฉัยแล้ว จำนวน 14 ราย (ข้อมูล ณ มีนาคม 2563)
- 2) รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
- 3) ประสานการทำบัตรผู้พิการ
- 4) จัดตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยกไร์ ผู้มีรายได้น้อย ผู้ด้อยโอกาส และไร้ที่พึ่ง ในเขต พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

5. ระบบบริการพื้นฐาน

5.1 การคุณภาพ การคุณภาพในตำบลปากช่องมีดังนี้

5.1.1 ทางรถไฟ มีเส้นทางรถไฟสายกรุงเทพฯ – นครราชสีมาผ่าน โดยมีสถานีรถไฟหนึ่งแห่งคือสถานีบันไดม้า ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 4 บ้านบันไดม้า ซึ่งจะเชื่อมต่อกับสถานีปากช่อง ที่อยู่ในเขตเทศบาลเมืองปากช่อง

5.1.2 ทางรถยนต์ มีเส้นทางคมนาคมหลักที่ใช้ในการเดินทางติดต่อระหว่างอำเภอและจังหวัดคือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) และถนนหลวง ๒๒๔๗ จากจังหวัดสระบุรีถึงจังหวัดนครราชสีมา สำหรับถนนที่ใช้เดินทางติดต่อภายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยางและถนนคอนกรีตเกือบทั้งตำบล

5.2 ไฟฟ้า ปัจจุบันมีการขยายเขตไฟฟ้าไปในทุกหมู่บ้าน แต่ก็ยังไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือน มีการปรับเปลี่ยนจากไฟฟ้าแรงต่ำเป็นไฟฟ้าแรงสูงเพื่อรับปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มมากขึ้น การขยายเขตไฟฟ้าและปรับเปลี่ยนทั้งหมดในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคคิด

5.3 ประปา ปัจจุบันมีระบบประปาหมู่บ้านครบถ้วนทุกหมู่บ้าน มีการขาดเจาะบ่อ้ำดาลในหมู่บ้านที่ระบบประปาเข้าไม่ถึง เพื่อให้มีน้ำเพียงพอต่อการอุปโภคและบริโภค

5.4 โทรศัพท์ ปัจจุบันมีโทรศัพท์แบบเคลื่อนที่ทุกครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100

5.5 ไปรษณีย์ การสื่อสารหรือการขนส่งวัสดุ และครุภัณฑ์ต่างๆ ปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารผ่านหอกระจายข่าว ระบบเสียงตามสาย ระบบสารสนเทศออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ค ไลน์ และอื่น เพื่อเผยแพร่ความรู้และข่าวสารต่างๆ ในทุกหมู่บ้าน ทำให้ประชาชนได้รับรู้ และรับทราบข่าวสารได้อย่างทันเหตุการณ์ มีความเป็นปัจจุบัน

6. ระบบเศรษฐกิจ

6.1 การเกษตร ประชาชนส่วนใหญ่ทำการเกษตร ได้แก่ การทำไรข้าวโพด ไร่มันสำปะหลัง การปลูกพืชผักต่างๆ การปลูกไม้ผลได้แก่ มะม่วง น้อยหน่า ขันวน มะขาม แก้วมังกร ทุเรียน เจ้าฯ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่ายเป็นรายได้อีกด้วย สัตว์ที่จะเลี้ยงกันมากได้แก่ โคนม โคเนื้อ เป็ด ไก่ เป็นอาชีพหลัก

6.2 คุ้สต์ว์ จากการสำรวจพบว่ามีประชากรร้อย 10 ประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ เช่น โคนม โคเนื้อ เป็ด ไก่ แพะ เป็นต้น

6.3 การบริการ เนื่องจากพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องอยู่ใกล้กับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก จึงก่อให้เกิดธุรกิจที่พักร้านอาหารและร้านค้าในบริเวณพื้นที่โดยรอบ และพื้นที่ใกล้เคียงอุทยาน ดังรายชื่อในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงชื่อโรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหารและร้านขายสินค้า ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

โรงแรม, รีสอร์ท, ร้านอาหาร และร้านขายสินค้า	หมู่ที่	หมายเลขโทรศัพท์
นิภาณุเชียง	2	044-312868
บริษัท กิตติปรีดีสปอร์ต รีสอร์ท	3	044-313515
ภูพลาย รีสอร์ท	4	0905623370
บริษัท เขาใหญ่ คันทรี คลับ	5	044-318214, 044-318205
บุรยา บารอง	5	086-3304836

แลนด์ บรีซ รีสอร์ต	5	044-318188
กังหันรัก	5	098-3163804
ເອ ເຢ້າທ ໂອມສເຕີ	5	089-4425992
ສວິທໄລນເຢ້າສ	5	086-6298223
ອືສຣີຍ	5	089-8905474
ອົບສກໍາຮວງ ຮີສອർທ	5	089-9813095/081-2977543
ບຣີ່ຫັກ ທານໂຕນາ ຈຳກັດ	5	084-3612322
ທຈກ.ອາຮາພານ່າ ຮີສອർທ	9	044-318195,044318011
ງູວິວຽສອർທ	9	089-0816745
ງູຮີພິມານເຮືອບົດ	9	044-318011
ຄຣວະເບີຍງມວວ	9	089-0816745/089-8933353
ງູຕະວັນຮີສອർທ	10	044-315242
ບຈກ.ທອງສມບູບຄັນ ຄລັບ	10	044-312316,044-314998
ບຣີ່ຫັກ ອອມໜຶນລື ຈຳກັດ	10	086-44936057-9
ຮ້ານແສງອນນັ້ນຕີ	10	092-5733356/080-2243125
ບ້ານໄມ້ຂາຍນ້ຳ	11	044-314236
ຮ້ານອາຫານໂມຣິຕະ	11	044-312662
ຮ້ານລຸ່ງຊິງຊ້ຍ	11	062-1428079
ບຣີ່ຫັກ ດີຣີມີມ ຈຳກັດ	12	086-4604228
ເດວົ່ງໂອມ ສເຕດ ຮີສອർທ	12	089-4234220
ກະຮະຕ່າຍປ່າຮີສອർທ	13	081-9534567
ບ້ານອົງເຂາ	15	081-7319111
ລາບເປີດບຸກູ່ຫ່ວຍ	17	087-4442400
ບຣີ່ຫັກ ເກອ-ຊ້ຍ ດີສທຣີບົວຂັ້ນ ຊີສເທມ ຈຳກັດ	18	044-328039
ບຣີ່ຫັກພິລເຕອ້ວ ມາຮັກ ຈຳກັດ	18	044-328226
ບຣີ່ຫັກ ສັນຕິສຸຂ ໄອເວີຍ ຈຳກັດ	18	044-313215-6
ບຣີ່ຫັກ ໄດນາສຕີ ເຊຣາມີກ ຈຳກັດ (ມ໌ພາຫນ)	18	044-328172
ໂຮງແຮມຮາຣາຄີຣີຮາເພລສ	18	089-4146226
ບຣີ່ຫັກ ເມືອງເກອ ສຕຣີທ ຈຳກັດ (ບ້ານພັກ)	18	
ບຣີ່ຫັກ ປ້ອມກິຈ ຈຳກັດ	18	044-241168
ເສຮ່ຽງກົງກິຈຕີ ຮີສອർທ	18	044-929444
ນິກາກຸນເຊີຍ	18	044-312067
ທວິກາຄູ ຮີສອർທ	18	087-256617, 044-314671

บริษัท โนมเดริน์ ลิฟวิ่ง จำกัด (จำนวนayer เฟอร์นิเจอร์)	18	044-014917
บ้านไร่รุ่มภารณ	19	081-5936202
ภูรีนันท์ รีสอร์ท	19	080-0596607
ทริปเปิล พี โฉม	19	089-8102039
เรือนร้อยรัก	20	
ก่วยจำบ้านหนองยูย	22	062-9456324

6.4 การท่องเที่ยว

6.4.1 แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ตำบลปากช่องมีแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ได้แก่ น้ำตกหลังเหว ตั้งอยู่ที่หมู่ 19 บ้านโนนอารีย์ เป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามติดตามรัฐมนตรี วันที่ 7 พฤษภาคม 2532 น้ำตกหลังวัดบ้านลำทองหลวง ตั้งอยู่ที่หมู่ 7 บ้านลำทองหลวง และป่าจำปีสิรินธรบ้านลำทองหลวง ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 บ้านลำทองหลวง

6.4.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ไร่ทองสมบูรณ์คลับ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิง ผสมผสาน มีการขึ้นมา มีเครื่องเล่นแบบแอดเวนเจอร์ และมีกระเช้าไฟฟ้าเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้นั่งชมทิวทัศน์อัน สวยงามของเมืองปากช่องในมุมสูง เป็นต้น

6.5 อุตสาหกรรม

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีโรงงานหลายโรงงาน ตั้งอยู่บริเวณใกล้เส้นทาง หลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพ เพื่อความสะดวกและเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการคมนาคมขนส่ง ดังแสดงใน ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงรายชื่อโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

โรงงานอุตสาหกรรม	หมู่ที่	หมายเลขโทรศัพท์
บริษัทดีมอสโซลติ้ง (โกดังใหญ่)	4	044-328556, 044-328558
บริษัทนพเพิ่มทรัพย์จำกัด (โรงงานขnm)	10	044-312444, 044-312555
บริษัท พี อาร์ ฟู้ดแลนด์ (โรงงานขnm)	10	044-313026, 044-314002
บมจ.ซีพีออล (ประเทศไทย)	10	044-279600
บริษัท ยูไนเต็ด ฟิล์มตี้ จำกัด	10	
บมจ.กรุงเทพผลิตผลอุตสาหกรรม (โรงฟักไช)	16	044-313009
โรงงานเสียงเจริญ	17	044-310189
บริษัท เอ็มเอ็มพี คอร์ปอเรชั่น จำกัด	18	044-328412-3
บริษัท ไทยเอเชีย พี. อี. ไฟฟ์ จำกัด	18	044-328588
บริษัทมอนชานโนเมล็ดพันธุ์	18	044-328491

6.6 การพานิชย์และกลุ่มอาชีพ

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีการส่งเสริมอาชีพให้กับกลุ่มสตรี และแม่บ้านในตำบลปากช่อง เช่น การทำสบู่สมุนไพร การทำดอกไม้จันทน์ การนวดแผนไทย เป็นต้น

6.7 แรงงาน

ในภาคเกษตรกรรม แรงงานได้จากสมาชิกในครัวเรือน และมีการจ้างแรงงานจากเพื่อนบ้าน ทั้งภายในตำบลและตำบลใกล้เคียง นอกจาจะเป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรมแล้วยังพบว่าประชากรของตำบลปากช่องไปทำงานในโรงงานอุสาหกรรม มีทั้งโรงงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอปากช่อง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัด ใกล้เคียง เช่น สารบุรี ลพบุรี ภาคตะวันออก เช่น ปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง รวมถึงกรุงเทพมหานครและภูมิภาคอื่นๆ ด้วย

7. ศาสนา ประเพณี และวัฒนธรรม

7.1 การนับถือศาสนา ประชากรในตำบลปากช่องส่วนใหญ่เป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัด 16 แห่ง สำนักสงฆ์/ที่พักสงฆ์ 9 แห่ง ดังรายละเอียดในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงรายชื่อวัด สำนักสงฆ์ ที่พักสงฆ์ และสำนักปฏิบัติธรรมในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

ลำดับที่	รายชื่อ	หมู่ที่
วัด (ได้รับพระราชทานวิสุщความสีมา)		
1	วัดโป่งประทุน	3
2	วัดคลองตาลอง	4
3	วัดบันไดม้า	4
4	วัดหนองมะค่า	5
5	วัดทองอ่อนสามัคคี	6
6	วัดดำเนินสถิต	9
7	วัดเขาวันชัยนารัตน์	11
8	วัดเขาไทรสายัณฑ์	12
9	วัดชับน้ำเย็น	14
10	วัดป่าธรรมคีรี	14
11	วัดเกาะอุทการาม	17
สำนักสงฆ์ (วัดที่ยังไม่ได้รับพระราชทานวิสุщความสีมา)		
1	วัดดวงฤทธิ์มณีอินทร์โชค	4

2	วัดลำทางหลวง	7
3	วัดหนองตาแก้ว	8
4	วัดดำเนินสติ	9
5	วัดหนองกะโตวา	10
6	วัดหนองกะจะ	10
7	วัดธารน้ำตกหลังเหว	19

ที่พักสงฆ์

1	ธรรมดaram	8
2	เขาสามตา	14
3	ถ้ำพรหมยาน	15
4	บุญนิมิตเจริญธรรม	14
5	ธรรมพุทธภารนา	14
6	ลำไบดก	15
7	เขารวก	19
8	ป่าเมตตาคุณ	19
9	หนองยาง	22

สำนักปฏิบัติธรรม

1	ศูนย์ปฏิบัติธรรมบ้านพิตรธรรมสถาน (สาขาวัดปากบ่อ)	2
2	สำนักปฏิบัติอัญญาโนเมกขีโพธิรังสี	2
3	สำนักปฏิบัติธรรมแสงธรรมส่องชีวิต	8
4	สำนักปฏิบัติธรรมเด่นธรรมศิลามหา	8
5	ศูนย์ปฏิบัติธรรมเสริมรังสี (เอกชน)	21

7.2 ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ เดือน มกราคม
- ประเพณีวันสงกรานต์ เดือน เมษายน
- ประเพณีลอยกระทง เดือน พฤศจิกายน

7.3 ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องได้มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้แก่ การทำเครื่องจักสานสำหรับใช้ในครัวเรือนและจำหน่าย และการรักษาอาชาราดเจ็บที่เกี่ยวกับกระดูกด้วยน้ำมันมะพร้าว

ภาษาถิ่น ประชาชนร้อยละ 90 พูดภาษาโครงฯ

7.4 สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีศูนย์การท่องเที่ยวจึงไม่มีการผลิตของที่ระลึกจำหน่าย แต่เนื่องด้วยเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง มีประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นสินค้าที่มีจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวจึงเป็นสินค้าเกษตร จำพวกผลไม้และพืชผักชนิดต่างๆ เช่น น้อยหน่า แก้วมังกร มะละกอ กล้วย อโวกาโด องุ่น ข้าวโพดหวาน ผักสลัดชนิดต่างๆ มะเขือเทศ พักทอง เป็นต้น

8. ทรัพยากรธรรมชาติ

8.1 น้ำ น้ำที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน และน้ำดีบจากแม่น้ำลำคลองสายต่างๆ ซึ่งจะต้องนำมาผ่านกระบวนการของระบบประปาเพื่อความสะอาดและสะดวกต่อการใช้ สำหรับน้ำได้ดินส่วนใหญ่ถูกนำมาใช้ในการทำการเกษตร ทั้งในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

8.2 ป่าไม้ ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สวนป่า ซึ่งปลูกโดยกรมป่าไม้ประกอบด้วย กระถินยักษ์ สีเสียดแก่น สัก ยูคอลิปตัส และไม้เบญจพรรณทั่วไป

8.3 ภูเขา ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่องมีภูเขาที่มีความสูงขึ้นไม่มากนัก และมีอยู่ทั่วไปสลับกับพื้นที่ราบ ต้นไม้ที่ขึ้นตามภูเขานอกจากจะขึ้นเองตามธรรมชาติแล้ว ยังมีการปลูกเพิ่มเติมโดยเจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ และประชาชนอีกด้วย

8.4 คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

8.4.1 น้ำ น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง บึง จะมีปริมาณน้ำมากในช่วงฤดูฝน ซึ่งสามารถเก็บกักไว้ใช้ในฤดูแล้งได้ สำหรับน้ำประปาซึ่งผลิตมาจากการน้ำได้ดินจะมีหินปูน ทำให้ไม่เหมาะสมแก่การนำไปบริโภค

8.4.2 ป่าไม้ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สวนป่าที่ถูกปลูกขึ้น ซึ่งได้กำหนดชนิดพืชไว้ จึงทำให้ไม่มีความหลากหลายของพันธุ์พืชเมื่อเทียบกับป่าธรรมชาติ

8.4.3 ภูเขา ส่วนใหญ่เป็นภูเขาดิน มีระดับความลาดชันประมาณ ๔๕ องศา เนื้อดินแน่น และมีต้นไม้ปลูกคลุมหน้าดินจึงไม่มีปัญหาการพังทลายของหน้าดิน

ส่วนที่ 3

วิสัยทัศน์ (vision) พันธกิจ (missions) และเป้าประสงค์ (objectives) การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

วิสัยทัศน์ (Vision) การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อแสดงสถานการณ์ในอุดมคติ และเป็นจุดมุ่งหมาย ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตข้างหน้า ซึ่งสามารถจะสะท้อนถึงสภาพการณ์ของ ท้องถิ่นในอนาคตได้อย่างรอบด้าน ภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ คือ

“พัฒนาทั่วถึง ครอบคลุมทุกภารกิจ ประชาชนมีส่วนร่วม ตรวจสอบได้”

พันธกิจ (Missions)

1. พัฒนาคน และสังคมให้มีคุณภาพ พร้อมทั้งมีคุณธรรมและจริยธรรมควบคู่กันไป
2. พัฒนาทั้งด้านความเป็นอยู่ สุขภาพ และอาชีพ ของประชาชน
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ
4. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกๆ ด้าน

จุดมุ่งหมายในการพัฒนา (Development Goals)

1. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง
2. เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ศาสนา ศิลปะ วรรณกรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้รับการสืบสานคุณค่า
3. มีโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพมาตรฐานครอบคลุมทุกพื้นที่
4. สร้างสังคมท้องถิ่นให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้
5. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู
6. มีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategies) การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลร่วมกับประชาชนท้องถิ่น ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ รวมทั้ง องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้กำหนดยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง 10 ยุทธศาสตร์ โดยมี รายละเอียดดังนี้

- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสันติ์แนวทางพระราชดำริ

แนวทางการพัฒนา

1.1 ประสานและบริหารการจัดการน้ำ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อปี 2538 เพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาอุทกภัยอย่างเป็นระบบ

1.2 พัฒนาชุมชนและคุณภาพแหล่งน้ำ สงวนและเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อการอุปโภคและบริโภค รวมทั้งวางแผนการเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง

1.3 พัฒนาชุมชนและสังคมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา

แนวทางการพัฒนา

2.1 ส่งเสริมการพัฒนาระบบการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา

2.2 พัฒนาและเตรียมบุคลากรด้านการศึกษา ครูและนักเรียน ให้เป็นผู้มีคุณภาพ มีทักษะและศักยภาพตามมาตรฐานสากลเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

2.3 สนับสนุนให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือและประกอบการศึกษา เป็นเครื่องมือของชุมชนและประชาชนทั่วไป

2.4 ส่งเสริมให้ประชาชนได้เตรียมความพร้อมและตระหนักรถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประชาชนอาเซียนในทุกด้าน

2.5 ส่งเสริมการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการเกษตร

แนวทางการพัฒนา

3.1 พัฒนาปรับปรุงพันธุพืชและเมล็ดพันธุพืชที่ดีมีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดเกษตรอุตสาหกรรม เกิดพันธุพืชใหม่ๆ ที่มีคุณภาพสูงขึ้น โดยขอความร่วมมือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

3.2 ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มนูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ปรับปรุงผลิตผลให้มีคุณภาพ มีมาตรฐานสากลโดยการร่วมมือและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

3.3 ส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายผู้นำด้านการเกษตรอาสาสมัครการเกษตร

3.4 ส่งเสริมสนับสนุนการทำเกษตรทางเลือก ตามนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง

3.5 การสร้างเสริมสนับสนุนการอนอมและแปรรูปสินค้าทางการเกษตร และเพิ่มช่องทางตลาด

3.6 ส่งเสริมประชาชนในท้องถิ่นให้มีการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ เพื่อบริโภค เพื่อจำหน่ายและการอนุรักษ์

4) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสังคม

แนวทางการพัฒนา

4.1 ส่งเสริมและพัฒนาบทบาทของผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนให้เข้มแข็ง

4.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน

4.3 ส่งเสริมพัฒนาบทบาทและคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ประชาชน และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

- 4.4 ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพและศักยภาพตามความสามารถของแรงงานในท้องถิ่น
- 4.5 ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเสพ การผลิตและการจำหน่ายยาเสพติดในทุกระดับ
- 4.6 ดำเนินการโครงการเพื่อให้บริการประชาชน และรับทราบปัญหา อุปสรรค และความต้องการของประชาชนในพื้นที่

4.7 ส่งเสริมและประกาศเกียรติคุณผู้ที่เป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างคุณประโยชน์ต่อสังคม สร้างชื่อเสียงให้กับจังหวัดนราธิวาส

5) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาสาธารณสุข

แนวทางการพัฒนา

- 5.1 พัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)
- 5.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการรักษาพยาบาลประชาชนในทุกระดับอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลสุขเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง
- 5.3 ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของประชาชนในทุกระดับ ให้มีสุขภาพแข็งแรง โดยให้การเรียนรู้ การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย การป้องกันโรค การใช้ยาอย่างถูกต้อง การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และเข้ารับการตรวจสุขภาพ หรือการรับบริการด้านสาธารณสุขตามขั้นตอนและวิธีการทางการแพทย์

6) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา

- 6.1 ส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนระบบการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของประชาชน
- 6.2 ก่อสร้าง ปรับปรุงเส้นทางการคมนาคมอย่างทั่วถึง
- 6.3 ประสาน สนับสนุน ร่วมมือกับส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ เพื่อสนับสนุนเครื่องมือ เครื่องจักรกล ตลอดจนผู้ปฏิบัติงานที่มีความชำนาญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- 6.4 ประสานในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนในด้านสาธารณูปโภคและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าใจในการใช้และรักษาสาธารณูปโภคอย่างคุ้มค่า

6.5 ดำเนินการปรับปรุงระบบขนส่งในจังหวัดนราธิวาส เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร ความปลอดภัยและความเป็นระเบียบในการให้บริการแก่ประชาชน

7) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ศาสนา-วัฒนธรรม ประเพณีและกีฬา

แนวทางการพัฒนา

- 7.1 พัฒนาพื้นที่และส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนาศิลปวัฒนธรรมและประเพณีของชุมชนท้องถิ่น โดยการอนุรักษ์สืบสานต่อและเชื่อมโยงสู่กิจกรรมการท่องเที่ยว

7.2 พัฒนาและพื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวเดิม สร้างแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ กระตุ้นเศรษฐกิจ และสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมาเพิ่มขึ้น

7.3 สนับสนุนและส่งเสริมความสามารถของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และสร้างเครือข่าย พัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ โดยการจับคู่ธุรกิจพัฒนาคุณภาพสินค้าและขยายตลาดสินค้าทั้งภายในและต่างประเทศ

7.4 ส่งเสริมและสนับสนุนกิจการลานกีฬา และจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ รวมถึงการสร้างความเป็นเลิศทางด้านกีฬา

8) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

8.1 ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน ให้รองรับการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ตามกฎหมายกำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ

8.2 นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารภายในองค์กร

8.3 สนับสนุนบุคลากรในสังกัด ให้ได้รับการศึกษา อบรมทำวิจัย เพิ่มพูนความรู้ เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการทำงานให้เกิดประสิทธิผลในการบริการประชาชน และในสื่อสารและร่วมมือกับภาคีความเชี่ยวชาญ

8.4 บูรณาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนองค์กร ปักครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาท้องถิ่น สร้างประโยชน์สูงสุด แก่ประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา

8.5 เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและความต้องการของประชาชน ในการพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา

8.6 เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

9) ยุทธศาสตร์ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แนวทางการพัฒนา

9.1 ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตั้งระบบเตือนภัยธรรมชาติ และภัยพิบัติต่าง ๆ

9.2 ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการหน่วยงาน มูลนิธิการกุศลและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัย และการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

9.3 ส่งเสริมและสนับสนุนการติดตั้งระบบกล้องวงจรปิดในเขตชุมชน และสถานที่สำคัญ โดยสร้างความอุ่นใจ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

9.4 สนับสนุนการฝึกอบรมจัดตั้งและอบรมพื้นฐาน อาทิ สมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และดูแลรักษาความปลอดภัยและการจราจร

10) ยุทธศาสตร์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา

10.1 พัฒนาพื้นที่และอนุรักษ์ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ ลุ่มน้ำลำคลอง และป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์

10.2 รณรงค์สร้างจิตสำนึกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำมันพิษ และปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นทุกระดับ

10.3 จัดทำระบบกำจัดขยะรวม และจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

เป้าประสงค์ (Objectives)

- 1) โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภคและสาธารณูปการได้มาตรฐาน
- 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาสและสังเคราะห์ต่างๆ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 3) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชีวิตและทรัพย์สินทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ
- 4) การจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี
- 5) ศาสนา ศิลปะ ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการบำรุงรักษา
- 6) พัฒนาระบบการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ บุคลากรขององค์กรได้รับการพัฒนาและมีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- 7) ประชาชนมีงานทำ มีอาชีพและมีรายได้ที่พอเพียง
- 8) เพิ่มประสิทธิภาพระบบการผลิต จากเกษตรในชุมชนมีความเข้มแข็งและพึ่งตนเองได้
- 9) การดำเนินชีวิตและการทำงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 10) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลและรักษา

ตัวชี้วัด (Indicator)

จะแสดงเป็นร้อยละของความสำเร็จของเป้าหมาย/ผลผลิตโครงการ เช่น จำนวนระบบประปาที่ได้รับการก่อสร้างในแต่ละหมู่บ้าน จำนวนถนนที่ได้รับการก่อสร้าง และบูรณาช่องซ่ม เป็นต้น

ค่าเป้าหมาย (Targets)

- 1) ด้านการได้รับบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานให้มีความสะอาดและรวดเร็ว
- 2) เด็ก สตรี คนชรา ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- 3) ประชาชนมีความรู้และบำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 4) ประชาชนมีศักยภาพ มีรายได้เพียงพอสามารถพึ่งตนเองได้
- 5) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลรักษา
- 6) การบริหารจัดการภาครัฐที่ดีและมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- 7) มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

- 8) เกษตรกรในชุมชนมีความเข้มแข็งและพึงตนเองได้
- 9) การดำเนินชีวิตและการทำงานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ (Strategies)

- 1) พัฒนาชุดลอกคุณลักษณะจัดสร้างแหล่งน้ำ สวยงามและเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร อุปโภค บริโภค รวมทั้ง วางแผนการเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง
- 2) ส่งเสริมและพัฒนาระบบการศึกษา บุคลากรด้านการศึกษา ครู นักเรียน ให้เป็นผู้มีคุณภาพ มีทักษะ และ ศักยภาพตามมาตรฐานสากล รองรับประชาคมอาเซียน
- 3) พัฒนา ปรับปรุงพัฒนาชีวิตและเม็ดพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดเกษตรอุตสาหกรรม ลดต้นทุน เพิ่ม มูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ปรับปรุงผลิตผลให้มีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการอนอมแลและปรับเปลี่ยนค้าทาง การเกษตร ส่งเสริมให้มีการเดี่ยวตัวเศรษฐกิจ เพื่อการบริโภค เพื่อจำหน่ายและเพื่อการอนุรักษ์ และเพิ่ม ช่องทางการตลาด
- 4) ส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็ง พัฒนาบทบาทของผู้นำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนให้พัฒนาบทบาท และคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน ศตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ประชาชน และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ของประชาชน พัฒนาคุณภาพและศักยภาพตามความสามารถของแรงงานในท้องถิ่น
- 5) ป้องกันและแก้ไขปัญหาการไฟฟ้า การผลิตและการจำหน่ายไฟฟ้าติดในทุกระดับ
- 6) ดำเนินการโครงการเพื่อให้บริการประชาชนและรับทราบปัญหา อุปสรรค และความต้องการของประชาชน ในพื้นที่ พัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยของ ประชาชนในทุกระดับให้มีสุขภาพแข็งแรง
- 7) ส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการ ของประชาชน ก่อสร้างเส้นทางคมนาคมอย่างทั่วถึง
- 8) พัฒนาพื้นที่และส่งเสริมกิจกรรมด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและประเพณี โดยการอนุรักษ์สืบสานต่อและ เชื่อมโยงสุกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 9) ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงาน นำระบบสารสนเทศมาใช้ในการบริหารงานภายในองค์กร สนับสนุน บุคลากรในสังกัดให้ได้รับการศึกษา อบรม ทำวิจัย เพื่อเพิ่มพูนความรู้
- 10) เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- 11) พัฒนาพื้นที่และอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ ลุ่มน้ำ ลำคลองและป่าไม้ให้มีความอุดมสมบูรณ์ สร้างจิตสำนึกเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ และปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชน จัดทำระบบกำจัดขยะ รวม และจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

12) ส่งเสริม สนับสนุนและร่วมมือกับส่วนราชการ หน่วยงานต่างๆ ในการเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัย และการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ติดตั้งระบบกล้องวงจรปิดในเขตชุมชน และสถานที่สำคัญ สนับสนุนการฝึกอบรม จัดตั้ง และอบรมพื้นฟูตำบล บ้าน และอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และดูแลรักษาความปลอดภัยการจราจร

จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning Strategies)

- 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสานต่อแนวพระราชดำริ
- 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา
- 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเกษตร
- 4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข
- 6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน
- 7) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ศาสนา-วัฒนธรรม ประเพณีและกีฬา
- 8) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี
- 9) ยุทธศาสตร์ด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 10) ยุทธศาสตร์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนงาน (Master Plans)

- 1) แผนงานบริหารงานทั่วไป
- 2) แผนงานการรักษาความสงบภายใน
- 3) แผนงานการศึกษา
- 4) แผนงานสาธารณสุข
- 5) แผนงานสังคมสงเคราะห์
- 6) แผนงานเคหะและชุมชน
- 7) แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- 8) แผนงานการศาสนาและวัฒนธรรมและนันทนาการ
- 9) แผนงานอุตสาหกรรมและการโยธา
- 10) แผนงานการเกษตร
- 11) แผนงานการพาณิชย์
- 12) แผนงานงบกลาง

ส่วนที่ 4

ผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาห้องถิน

แบบที่ 1 การกำกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิน

คำชี้แจง: แบบที่ 1 เป็นแบบประเมินตนเองในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิน โดยจะทำการประเมินและรายงานทุกๆ ครั้ง หลังจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถินได้ประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์แล้ว

ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิน องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง

ตารางที่ 7 แบบประเมินตนเองในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิน

ประเด็นการประเมิน	มีการดำเนินการ	ไม่มีการดำเนินการ
ส่วนที่ 1 คณะกรรมการพัฒนาห้องถิน		
1.1 มีการจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาห้องถินเพื่อจัดทำแผนพัฒนาห้องถิน	✓	
1.2 มีการจัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาห้องถินเพื่อจัดทำแผนพัฒนาห้องถิน	✓	
1.3 มีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	✓	
1.4 มีการจัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาห้องถิน	✓	
1.5 มีการจัดประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาห้องถิน	✓	
1.6 มีคณะกรรมการพัฒนาห้องถินและประชาคมพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา	✓	
ส่วนที่ 2 การจัดทำแผนพัฒนาห้องถิน		
2.1 มีการรวมรวมข้อมูลและปัญหาสำคัญของห้องถินมาจัดทำฐานข้อมูล	✓	
2.2 มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน	✓	
2.3 มีการวิเคราะห์ศักยภาพของห้องถิน (SWOT) และ AIC เพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาห้องถิน	✓	
2.4 มีการทำหนดวิสัยทัศน์และการกิจกรรมลักษณะพัฒนาห้องถินที่สอดคล้องกับศักยภาพของห้องถิน	✓	
2.5 มีการทำหนดวิสัยทัศน์และการกิจกรรมลักษณะพัฒนาห้องถินที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด	✓	
2.6 มีการทำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	✓	
2.7 มีการทำหนดเป้าหมายการพัฒนาห้องถิน	✓	
2.8 มีการทำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา	✓	
2.9 มีการทำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา	✓	
2.10 มีการอนุมัติและประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา	✓	
2.11 มีการจัดทำบัญชีกลุ่มโครงการในแผนยุทธศาสตร์	✓	
2.12 มีการทำหนดรูปแบบการติดตามประเมินผลแผนยุทธศาสตร์	✓	

ส่วนที่ 5

ผลการวัดคุณภาพแผนพัฒนา

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0810.2/ว 0600 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสาน แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามรายละเอียดเค้าโครงแผนพัฒนาท้องถิ่น ในส่วนที่ 4 การติดตามและประเมินผลโครงการ ซึ่งให้ใช้แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาท้องถิ่น แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการ สำหรับแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อความสอดคล้องของยุทธศาสตร์และโครงการ ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นส่วน หนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อรับรวมรายงานให้ผู้บริหารทราบ และเป็น ข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

การติดตามและประเมินผลตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0810.3/ว 5797 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2559 เป็นการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์และโครงการที่มาจากการที่ แนวทางการ พิจารณาการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ซึ่ง กำหนดให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ให้เป็นส่วนหนึ่งของการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ คือการควบคุมที่มีการใช้ ตัวเลขต่างๆ เพื่อนำมาใช้วัดผลในเชิงปริมาณ เช่นการวัดจำนวนโครงการ กิจกรรม งานต่างๆ ก็คือผลผลิต นั่นเอง ว่าเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายเอาไว้หรือไม่ มีจำนวนที่ดำเนินการจริงตามที่ได้กำหนดไว้เท่าไหร่ จำนวนที่ไม่สามารถดำเนินการได้มีจำนวนเท่าไหร่ สามารถอธิบายได้ตามหลัก ประสิทธิภาพ (Efficiency) ของการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้

การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ คือการนำเอาเทคนิคต่างๆ มาใช้เพื่อวัดว่าภารกิจ โครงการ กิจกรรม งานต่างๆ ที่ดำเนินการในพื้นที่นั้นๆ ตรงต่อความต้องการของ ประชาชน เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ และประชาชนพึงพอใจหรือไม่ สิ่งของ วัสดุ ครุภัณฑ์ การดำเนินการ ต่างๆ มีสภาพหรือลักษณะถูกต้อง คงทนถาวร สามารถใช้การได้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นไป ตาม หลักประสิทธิผล (Effectiveness) ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการ ปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือ หน่วยงาน

การสรุปสถานการณ์การพัฒนา เป็นการวิเคราะห์ด้วยระบบ SWOT Analysis เป็นการ วิเคราะห์สภาพ การพัฒนาท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงาน ประเด็นที่ต้องมีการวิเคราะห์

ได้แก่ จุดแข็ง (S-Strength) จุดอ่อน (W-Weakness) โอกาส (O-Opportunity) และ อุปสรรค (T-Threat) หลักการสำคัญคือการวิเคราะห์โดยการสำรวจจากสภาพการณ์ 2 ด้านคือสภาพการณ์ภายใน และสภาพการณ์ภายนอก เพื่อให้รู้จักตนเองและรู้จักสภาพแวดล้อมในการบริหารและบริการกิจการสาธารณสุข

แนวทางการพัฒนาและยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในมิติต่างๆ จนนำไปสู่การจัดทำโครงการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้ SWOT Analysis และหลักการบูรณาการ (Integration) กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ติดต่อกัน

ลักษณะของโครงการพัฒนาที่ดี มีดังนี้ คือ

1. มีความชัดเจนของชื่อโครงการ ชื่องานประกอบด้วยข้อมูลดังนี้ เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์สนองต่อแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและดำเนินการเพื่อให้การพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดไว้ ชื่อโครงการมีความชัดเจน มุ่งไป哪里ได้เรื่องหนึ่ง อ่านแล้วเข้าใจได้ว่าจะพัฒนาอะไรในอนาคต

2. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับโครงการ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน โครงการต้องกำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับความเป็นมาของโครงการ สอดคล้องกับหลักการและเหตุผล วิธีการดำเนินงานต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีความเป็นไปได้ชัดเจน มีลักษณะเฉพาะเจาะจง

3. จำนวนวัตถุประสงค์มีความเหมาะสมกับโครงการ การเขียนวัตถุประสงค์ควรต้องคำนึงถึง ดังนี้

- 1) มีความเป็นไปได้และมีความเฉพาะเจาะจงในการดำเนินงานตามโครงการ
- 2) สามารถวัดค่าและประเมินผลกระทบของความสำเร็จได้
- 3) ระบุสิ่งที่ต้องการดำเนินงานอย่างชัดเจน มีความเฉพาะเจาะจง และสามารถปฏิบัติได้จริง

- 4) มีความเป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องกับความเป็นจริง

- 5) สามารถส่งผลในการบ่งบอกหัวระยะเวลาได้

ลักษณะของเป้าหมายที่ดี (ผลผลิตของโครงการ) คือ

1. มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง สภาพที่อยากรให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นทิศทางที่ต้องไปให้ถึง เป้าหมายต้องชัดเจน สามารถระบุจำนวนเท่าไร กลุ่มเป้าหมายคืออะไร มีผลผลิตอย่างไร พื้นที่ดำเนินงาน และระยะเวลาดำเนินงาน สามารถอธิบายให้ชัดเจนว่าโครงการนี้จะทำที่ไหน เริ่มต้นในช่วงเวลาใดและจะจบลงเมื่อไร โครงการคือกลุ่มเป้าหมายของโครงการ หากกลุ่มเป้าหมายมีหลายกลุ่ม ต้องบอกให้ชัดเจนว่าโครงการคือกลุ่มเป้าหมายหลัก โครงการคือกลุ่มเป้าหมายรอง

2. มีความสอดคล้องต่อเนื่องกับระยะเวลาปี (4 ปี) การกำหนดเป้าหมายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นดำเนินการต่อเนื่องสี่ปี เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งเชิงปริมาณ (Quantity) เชิงคุณภาพ (Quality) ค่าใช้จ่าย (Cost) และเวลา (Time)

3. งบประมาณมีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีการประเมินการราคาถูกต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ สอดคล้องกับโครงการ ถูกต้องตามหลักวิชาการทางช่าง หลักของราคากลาง ราคากลางห้องถินมีความโปร่งใสในการกำหนดราคาและตรวจสอบได้ในเชิงประจักษ์ มีงบประมาณที่ผ่านมา 4 ปีย้อนหลังตามความเป็นจริงต้องแสดงงบประมาณเพื่อการพัฒนา 4 ปีย้อนหลัง ตามหลักความเป็นจริง กรณีมี 2 ปี ก็ให้แสดง 2 ปี กรณีมี 1 ปี ก็ให้แสดง 1 ปี โครงการดังกล่าวเป็นโครงการเดียวกันกับโครงการที่ตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนานอนาคตที่กำหนดระยะเวลาไว้ 4 ปี และระยะเวลาครอบคลุมทั้ง 4 ปี ทุกโครงการ งบประมาณในการจัดทำโครงการพัฒนาจะต้องคำนึงถึงหลักสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

- 1) ความประหยัด (Economy)
- 2) ความมีประสิทธิภาพ (Efficiency)
- 3) ความมีประสิทธิผล (Effectiveness)
- 4) ความยุติธรรม (Equity) และ
- 5) ความโปร่งใส (Transparency)

การกำหนดตัวชี้วัด (Key Performance Indicator: KPI) ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และผลที่คาดว่าจะได้รับ เพื่อเป็นตัวกำหนดดัชนีชี้วัดผลงานที่สามารถวัดค่าได้ (Measurable) ใช้บอกประสิทธิผล (Effectiveness) และใช้บอกประสิทธิภาพ (Efficiency) ได้ ตัวชี้วัด (KPI) ที่กำหนดที่เกิดจากวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ กำหนดการวัดอันเป็นเครื่องมือว่าโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ อาจเป็นร้อยละ จำนวน เป็นต้น

ผลที่คาดว่าจะได้รับมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้จริงจากการดำเนินการตามโครงการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การได้ผลหรือผลที่เกิดขึ้นจะต้องเท่ากับวัตถุประสงค์หรือมากกว่าวัตถุประสงค์

ดังนั้น เพื่อให้การประเมินเป็นไปด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ตามระเบียบและหนังสือสั่งการดังกล่าว จึงได้ดำเนินการวัดคุณภาพแผนพัฒนาห้องถินตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการสำหรับแผนพัฒนาห้องถิน เพื่อความสอดคล้องของยุทธศาสตร์และโครงการโดยสรุปผลการประเมินรายละเอียด ดังนี้

1. การวัดคุณภาพแผนพัฒนาห้องถิน (พ.ศ. 2561–2565)

1.1 ตามแนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้อง แผนพัฒนาห้องถินขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง โครงการมีประเด็นการพิจารณาหลักๆ 3 ข้อ คือ (1) ข้อมูลสภาพทั่วไปขององค์กรปกครองส่วนท้องถินและรายละเอียด 20 คะแนน (2) การวิเคราะห์สภาวะการณ์และศักยภาพ 15 คะแนน และ (3) ยุทธศาสตร์ 65 คะแนน โดยรายละเอียดการให้คะแนน สรุปผลเป็นดังตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์เพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนา
ท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	คะแนน	คะแนนที่ได้เฉลี่ย
1. ข้อมูลสภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	20	19.2
2. การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ	15	14.8
3. ยุทธศาสตร์	65	61.5
3.1 ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	(10)	(9.50)
3.2 ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด	(10)	(9.67)
3.3 ยุทธศาสตร์จังหวัด	(10)	(8.67)
3.4 วิสัยทัศน์	(5)	(4.83)
3.5 กลยุทธ์	(5)	(4.83)
3.6 เป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นกลยุทธ์	(5)	(4.83)
3.7 จุดยืนทางยุทธศาสตร์ (Positioning)	(5)	(4.83)
3.8 แผนงาน	(5)	(4.83)
3.9 ความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ในภาพรวม	(5)	(4.67)
3.10 ผลผลิต/โครงการ	(5)	(4.83)
รวมคะแนน	100	95.5

1.2 แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนา
ท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง มีประเด็นการพิจารณาหลักๆ 5 ข้อ คือ (1) สรุป
สถานการณ์การพัฒนา 10 คะแนน (2) การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ
10 คะแนน (3) การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ 10 คะแนน (4)
ยุทธศาสตร์และแผนงาน 10 คะแนน (5) โครงการพัฒนา 60 คะแนน รายละเอียดการให้คะแนนสรุปผล
เป็นดังตารางที่ 14 ดังนี้

ตารางที่ 14 แนวทางการพิจารณาการติดตามและประเมินผลโครงการเพื่อความสอดคล้องแผนพัฒนา
ท้องถิ่น

ประเด็นการพิจารณา	คะแนน	คะแนนที่ได้เฉลี่ย
1. สรุปสถานการณ์การพัฒนา	10	9.67
2. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ	10	9.67

3. การประเมินผลการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติในเชิงคุณภาพ	10	9.67
4. ยุทธศาสตร์และแผนงาน	10	9.67
5. โครงการพัฒนา	60	58.80
5.1 ความชัดเจนของข้อโครงการ	(5)	(5)
5.2 กำหนดดาวัตถุประสงค์สอดคล้องกับโครงการ	(5)	(5)
5.3 เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความชัดเจนนำไปสู่การตั้งงบประมาณได้ถูกต้อง	(5)	(5)
5.4 โครงการมีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	(5)	(5)
5.5 เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ) มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12	(5)	(4.83)
5.6 โครงการมีความสอดคล้องกับ Thailand 4.0	(5)	(4.83)
5.7 โครงการสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัด	(5)	(4.83)
5.8 โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนหรือการเสริมสร้างให้ประเทศชาติมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนภายใต้หลักประชาธิรัฐ	(5)	(4.83)
5.9 งบประมาณ มีความสอดคล้องกับเป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	(5)	(5)
5.10 มีการประมาณการราคากลุ่มต้องตามหลักวิธีการงบประมาณ	(5)	(4.83)
5.11 มีการกำหนดตัวชี้วัด (KPI) และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และผลที่คาดว่าจะได้รับ	(5)	(4.83)
5.12 ผลที่คาดว่าจะได้รับ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	(5)	(4.83)
รวมคะแนน	100	97.47

โดยเกณฑ์ที่ควรได้เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของทั้งสองแนวทางการพิจารณา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 หรือ 80 คะแนน ในแต่ละแนวทาง

2. การติดตามและประเมินผลด้วยระบบ e-plan และระบบ e-laas (www.dla.go.th)

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ประกอบกับหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ นท 0810.5/ว 2107 ลงวันที่ 28 กันยายน 2558 เรื่อง เร่งรัดการนำเข้าข้อมูลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นในระบบ e-plan เป็นปัจจุบันและครบถ้วน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการติดตามประเมินผล และสามารถใช้

อ้างอิงเชิงนโยบายได้ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำเข้าข้อมูลในระบบ e-plan พร้อมทั้งแก้ไขปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน เพื่อสามารถนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ข้อ 29 (3) และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยและหนังสือสั่งการดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง จึงดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลปากช่อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ด้วยระบบ e-plan และระบบ e-laas ซึ่งมีรายละเอียดดังปรากฏใน website ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น www.dla.go.th

ส่วนที่ 6

การประเมินความพึงพอใจ

1. หลักการและเหตุผล

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนานั้นนอกจากจะมีการประเมินความสำเร็จของแผนทางด้านตัวเลขแล้ว ยังต้องประเมินถึงความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงาน (โครงการ/กิจกรรม) ใน การพัฒนาและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาพรวมตามยุทธศาสตร์และประเด็นการพัฒนา และการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีผลต่อการให้บริการ (งานบริการประชาชน) ของ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ การประเมินจะช่วยทำให้ทราบถึงผลลัพธ์ท้อนกลับของการดำเนินงาน ความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ข้อเสนอแนะและคำแนะนำของประชาชนต่อองค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง ซึ่งสามารถนำมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น อีกทั้งการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาควร จะเป็นไปมาตรฐานการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อผลการดำเนินงาน (โครงการ/กิจกรรม) ของ องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง การพัฒนาและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในภาพรวมตาม ยุทธศาสตร์และประเด็นการพัฒนา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการขององค์กรบริหารส่วนตำบลปาก ช่อง (งานบริการประชาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

3. เพื่อให้ทราบถึงผลการประเมินความพึงพอใจของประชาชน ให้ได้ข้อมูลข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ที่ได้จากการประเมินไปประกอบการพิจารณาปรับปรุง/แก้ไขคุณภาพการให้บริการ ให้ดียิ่งขึ้น

จากหลักการและเหตุผลดังกล่าว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง จะต้องมีการประเมินผลความพึงพอใจจากประชาชนผู้ใช้บริการ ทั้งนี้ เพื่อให้การติดตามและประเมินผล บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่องจึงมีการดำเนินการประเมินความพึง พพอใจด้วยการใช้แบบสอบถาม และได้ผลสรุปเป็นค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจในแต่ละระดับ ดังแสดงใน ตารางที่ 15 ดังนี้

ตารางที่ 15 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
องค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่อง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ 2563

ความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ (%)		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรม	82.50	17.50	0.00
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ข้อมูลของโครงการ/กิจกรรม	55.00	45.00	0.00
3. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม	52.50	47.50	0.00
4. มีการรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมให้ประชาชนรับทราบ	50.00	50.00	0.00
5. เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	50.00	45.00	5.00
6. การดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด	57.50	40.00	2.50
7. ผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนำสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น	52.50	47.50	0.00
8. การแก้ไขปัญหา และการตอบสนองความต้องการของประชาชน	45.00	55.00	0.00
9. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	42.50	57.50	0.00
ความพึงพอใจเฉลี่ย	54.17	45.00	0.83

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ประชาชนในตำบลปากช่องมีความพึงพอใจมากต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และการให้บริการรวมในทุกๆ ด้านคิดเป็นค่าเฉลี่ย 54.17% มีความพึงพอใจปานกลางต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และการให้บริการรวมในทุกๆ ด้านคิดเป็นค่าเฉลี่ย 45.00% และมีความพึงพอใจน้อยต่อการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ และการให้บริการรวมในทุกๆ ด้าน คิดเป็นค่าเฉลี่ย 0.83% นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลปากช่องได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นอย่างมาก โดยจะพบว่า % ของระดับความพึงพอใจที่แสดงในตารางมีค่าสูงที่สุด เท่ากับ 82.50%

